

Oprindelse, og navnlig Kommissionens Nedsættelse i Forbindelse med det Krav om Udrensning, som lød saa højt paa et vist Tidspunkt. Men hvorfra kom saa det Krav? Ja, det kom i sin inderste Grund fra, at en Mand, der havde forstaaet at vinde manges Tillid, gennem den sjællandske Bondestands Tillid var sat i Spidsen for to Institutioner, som han forstod i høj Grad at bruge, den ene mod den anden, og misbruge, og ved Vælgerfolkets Tillid var sat ind i Folketinget og atter ved Folketingets Tillid hævet op paa Taburetten. Kravet kom endvidere fra, at man, om ikke i Forbindelse dermed, saa nogenlunde samtidigt dermed, i Forretningsverdenen saa forskellige Forhold, som vare mere eller mindre uheldige, og hvoraf mange jo ligefrem faldt ind under Straffeloven. Det var saadanne Forhold, der fremkaldte Raabet om Udrensning. Det er ogsaa sagt nede i det andet Ting — jeg forholder mig her refererende —, at der rundt om i Befolkningen var en afgjort, maaske uretfærdig, men faktisk tilstedeværende Mistillid til og rettedes mange Beskyldninger mod aktive Politikere i Almindelighed og mod os Rigsdagsmænd i Særdeleshed. Disse Beskyldninger gik, naar jeg kort skal sammenfatte dem, særlig ud paa, at det var en almindelig Skvank, som man for Tiden havde her som i visse andre Lande, at man benyttede sin politiske Indflydelse til at tilrane sig Indtægter og tilrane sig Hverv, som man ikke havde nogen retmæssig Adkomst til og i mange Tilfælde ikke var i Stand til at bestride tilfredsstillende. Og hvis saadanne Beskyldninger — jeg refererer som sagt kun, hvad der er sagt andetsteds — skulde have en Skygge af Berettigelse, kunde den maaske søges i, at det netop var en Rigsdagsmand, ikke en Embedsmand, der formede visse Krav i den Retning saa drastisk som: Vore egne Hunde skulle gnave vore egne Ben, og at det ogsaa var en Rigsdagsmand, som formede sit Partis eller i alt Fald sin nærmeste Kreds' Krav om at komme frem i den lige saa drastiske, omend ikke fuldt saa kyniske Form: Vi ville fremad til mere Indflydelse og mere Mad. Saadanne Udtalelser kunde jo nok med nogen Grund have bidraget til at skabe en saadan Mistillid, selv om den i Virkeligheden var uberettiget. Men hvis der var noget i hele denne Betragtning, var det altsaa særlig os Rigsdagsmænd som Korporation, der trængte til at rehabiliteres, til at faa Befolkningens Respekt for os underbygget, og der blev saa nedsat en Kommission. Kommissionens Opgave

indskrænkede allerede ganske betydeligt Kravene til, hvad der skulde foretages i den Retning overfor Rigsdagsmændene, idet den indskrænkede det til blot at gælde Statshverv. Nu er det jo overhovedet ikke dér, Skoen trykker. Der er selvfølgelig ikke noget Statshverv, jeg kan gerne sige, der er vel ikke noget som helst hæderligt Hverv, som en Rigsdagsmand er uskikket til, eller som han ikke kan beklæde fuldt ud og beklæde med Ære, fordi han er Rigsdagsmand. Naar Kommissionen gik endnu videre og saa at sige gik udenom hele den Side af Opgaven, som var den egentlige til Grund liggende, har den højtærede Konseilspræsident nævnt, at dette var en Ære for Rigsdagen. Ja, det kan jo godt være, men i den store Befolknings Opiattelse blev Kommissionens Virksomhed og dens endelige Afgørelse egentlig ikke absolut frikendende overfor Rigsdagen, saaledes at dermed var al Mistillid slaaet til Jorden. Det tror jeg, man neppe kan sige. Der kunde jo imidlertid ogsaa være en anden Grund for Kommissionen til at skyde dette Hverv fra sig, nemlig den, at den ligefrem erkendte sin Mangel paa Evne til at foretage sig noget i den Retning, og jeg skulde være tilbøjelig til at tro, at denne Mangel paa Evne var en naturnødvendig Ting, thi da det ikke drejer sig om noget, hvor man kan sætte visse Bestemmelser om, at de og de Hverv maa ikke forenes med Rigsdagsvirksomhed, men det drejer sig om noget saa subtilt som dette, om en aktiv Politiker maa benytte sin Indflydelse til at skaffe sig særlige Fordele, som ellers ikke tilkomme ham, vil det vistnok være temmelig umuligt at faa Opgaven løst. Men hvad saa? Der er nogle andre, man kan kaste sig over, og det er den faste Embedsstand. Hvad der skulde rammes, var Misbrug af politisk Indflydelse, men hvad der blev ramt, var Embedsstanden. Og naar man nu vil søge efter den egentlig nærmest liggende Grund dertil, saa søger jeg for-gæves en anden Motivering og Forklaring i Linierne i Betænkningen, jeg kan ikke finde nogen som helst, men mellem Linierne synes jeg, der dukker noget op, som man ikke kan finde bedre Ord om, end hvad der staar i det bekendte komiske Digt om „Smeden og Bageren“:

Men da nu i vor By een Smed vi ikkun have,
Jeg maatte være rent af Lave,
Ifald jeg vilde se ham død.

De følgende Linier kunde jeg maaske citere paa en Maade, der vilde passe til Situationen, men jeg tror dog ikke, jeg vil citere dem paa den Maade, jeg havde